

II. Ünite: KÜLTÜR ve MİRAS

BEYLİKTEKİ CİHAN DEVLETİNE

Kayılar Söğüt'te

- Osmanlılar Oğuz Türklerinin Kayı Boyu'na mensuptur.
- Moğol İstilasından kaçarak Anadolu'ya gelerek Ankara yakınlarında Karacadağ'a yerleştiler.
  - Ertuğrul Gazi döneminde Bizans sınırında Söğüt ve Domanic'e (Bilecik'e) yerleştiler.
- Köseadağ Savaşı sonucu Anadolu'da oluşan otorite boşluğundan yararlanarak (II. Beylikler dönemi) Osman Bey tarafından "uç beyliği" olarak kuruldu (1299).

Söğütten Çınara

- Osman Bey rüyasında göğsünden çıkan bir çınar ağacının tüm dünyayı sardığını görür.
  - Şeyh Edebalı bu rüyanın tabirini "Osman Bey' in bir cihan devleti kuracağı" şeklinde yorumlar.

Osmanlı Beyliğinin Kısa Sürede Büyüme Nedenleri

- 1 Kurulduğu Bölgenin Ekonomik Avantajları
  - İpek Yolu güzergâhında kurulması
- 2 Komşu Devletlerin Siyasi Durumu
  - Anadolu ve Balkanlarda siyasi birlik yoktu
  - Bizans taht kavgaları ile iyice zayıflamıştı
  - Bizans'ı, tefurlarının (valilerinin) bağımsız faaliyetleri güçsüz düşürmüştü (merkezi otoritenin zayıflaması)
- 3 Coğrafyanın Sağladığı Avantajlar:
  - sınırında kurulduğu Bizans ile mücadelesinde "gaza-cihat" anlayışını benimsemesi
  - diğer Anadolu Türk beyliklerinin desteğini alması
  - Moğol istilasından kaçarak Anadolu'ya gelen Türkmenlerin (Oğuzların) Osmanlılara katılması
- 4 İskân Politikasının Uygulanması:
  - Göçebe Türkleri fethedilen yerlere yerleştirilmesi

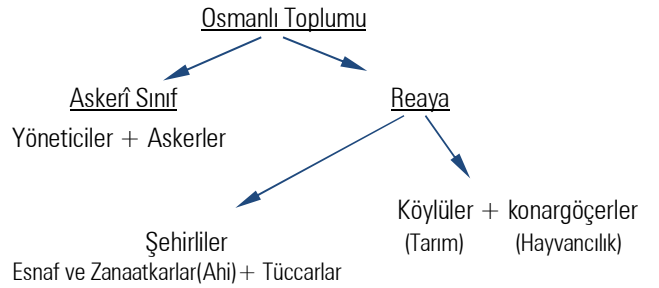
Bilgi: Osman Bey:

- Bizans tefurları ile mücadelesinde "Karacahisar"ı fethederek ticaret yolları üzerinde denetim sağladı (ekonomik)
- Bizans'la yapılan ilk savaş olan Koyun Hisar savaşında gaza-cihat anlayışı gereği diğer Türk beyliklerinin desteğini aldı

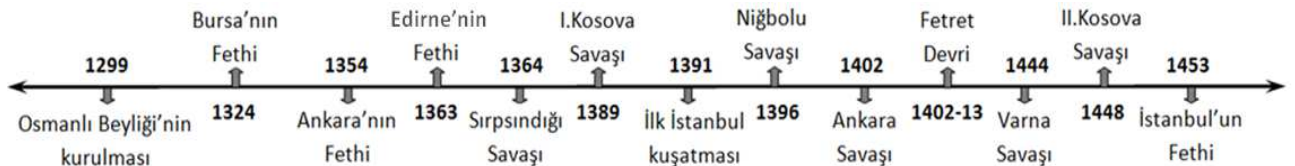
Osmanlının Rumeli'ye Geçiş: Çimpe Kalesi

- Karesi Beyliği'nin Osmanlıya geçmesi
  - Osmanlının deniz gücüne sahip olması
- Bizans'ta yaşanan taht mücadelesinde İmparator Kantakuzen'e yardım edilmesi ve karşılık olarak
  - Çimpe Kalesi'nin alınması (Rumeli'deki ilk Osmanlı toprağı)
- Çimpe Kalesi Osmanlının Rumeli fetihlerinde üs olarak kullanılmış
  - fethedilen bölgelerde iskan politikası uygulanarak bölgenin Türkleşmesi ve İslamlaşması sağlanmış

Osmanlıda Toplumsal ve Ekonomik Yapı

- Osmanlı Devleti'nin ekonomisinin temeli tarıma dayanıyordu.
  - İskân politikası sayesinde üretim sürekli hâle getirilerek boş topraklar ekonomiye kazandırıldı.
- Osmanlı Devleti fetihlerle belirli ticaret yollarının denetimini ele geçirerek ülkede ekonominin canlanmasını sağladı.

Osmanlı Devleti'nde Askerî Yapı

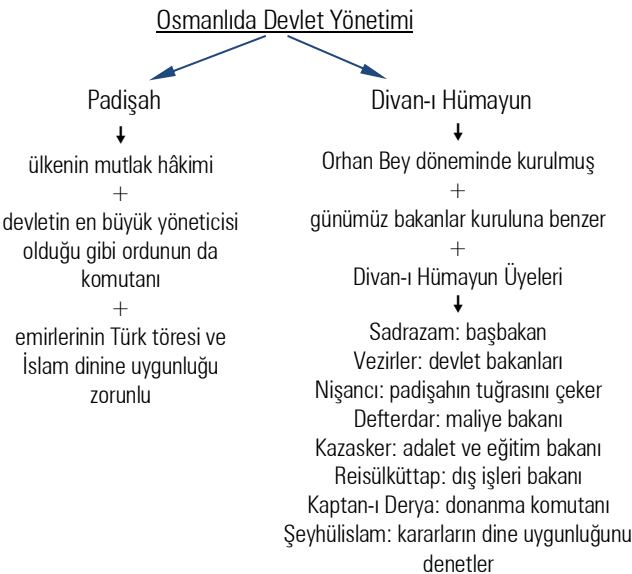
- Osman Bey Döneminde eli silah tutan herkes askerdî.
- Orhan Bey sınırların genişlemesiyle sürekli savaşa hazır bir ordu oluşturdu. Bu orduda; atsız askere "yaya" atlı askere "müsellem" adı verildi.
- I. Murat (Hüdavedigar) döneminde ihtiyaçlar orduda yeni düzenlemeleri de beraberinde getirdi.

Bilgi:

- ★ **Devşirme Sistemi:** Osmanlı Devleti'nin fethettiği Rumeli ve Balkanlarda yaşayan Hristiyan ailelerden, genç ve yetenekli çocukların seçilerek; önce bir Türk ailelerinin yanında Türk-İslam kültürü ile yetiştirilip sonra da yeteneklerine göre bir asker veya yönetici olarak eğitilmesidir.
- ★ **Tımar Sistemi:** Devletin memurlarına ve askerlerine maaş yerine bazı toprakların gelirlerini bırakmasıdır. Bu sistemde hem askeri hem idari hem de ekonomik yönlerden çok kazançlı bir sistemdir. Devlet bu sistemle maaş verme yükünden kurtulurken; hem üretimde sürekliliği hem de taşranın güvenliğini sağlamıştır.

Osmanlıda Devlet Yönetimi

Kuruluş Dönemi Balkanlarda Fetihler

- İç karışıklıklar sonucu güçsüz düşen Bizans'a karşı Osmanlılar başlangıçta Türk beyliklerinin de desteğini almıştır.
- Bizans'la yapılan 1302 Koyunhisar, 1324 Bursa'nın fethi ve 1329 Maltepe (Palekanon) savaşları sonucunda;
  - Bizans'ın Anadolu'da toprağı kalmadı.
- Bizans'ın içinde bulunduğu taht kavgaları Osmanlı Devleti'nin Rumeli'ye geçişini hızlandırdı.
  - Çimpe Kalesi'nin Osmanlı'ya verilmesi
  - ve Karesioğulları Beyliğinin fethedilerek donanma-sının Osmanlılara hizmet etmesi
 Rumeli'de fetihlere hız verdi.
- I. Murat, 1363'te Edirne'yi fethedilerek başkenti Edirne'ye taşıdı. (Osmanlı'nın Balkanlarda egemenlik kuma istediğı)
- Balkanlardan Türkleri atmak için oluşturulan "Haçlı Birlikleri" ile yapılan;
  - 1364 Sırp sındığı ve 1389 I. Kosova Savaşları (I. Muarta) savaşlarında haçlılar yenilgiye uğratıldı.
  - 1396 Niğbolu Savaşı (Yıldırım Beyazıt)
  - ve 1444 Varna, 1448 II. Kosova zaferi ile
 Avrupalıların Türkleri Balkanlardan çıkarma ümidi kalmadı. (Balkanlar Türk yurdu haline geldi)

Not:

- Balkanlarda Fethedilen topraklara Türkler iskân edilerek;**
- Balkanlarda hem hâkimiyet güçlendirilmiş
  - hem de balkanların Türk yurdu olması sağlanmıştır.

Kuruluş Dönemi Anadolu Siyaseti

- Osmanlı'nın Anadolu siyasetinin temelini **Türk siyasi birliğini sağlamak** oluşturur.
- Bu doğrultuda atılan ilk adım Orhan Bey döneminde;
  - Karesioğulları Beyliği Osmanlıya bağlandı.
- I. Murat döneminde ise barışçı bir politika izlenerek;
  - Germiyanogulları'nın bir kısmı çeyiz yoluyla,
  - Hamitoğulları'nın bir kısmı satın alma yoluyla
 Osmanlı Devleti'ne katıldı.
- Kendine Türkiye Selçuklularının devamı olarak gören Karamanoğullarını yenilgiye uğratarak Konya'yı ele geçiren Yıldırım Beyazıt, Anadolu Türk siyasi birliğini kursa da kısa süreli oldu.

- Batı seferine çıkan Timur, Osmanlı Devleti ile yaptığı Ankara Savaşı'nda Yıldırım Beyazıt'ı yenilgiye uğrattı.
- Osmanlı Devleti'nin Timur'un ile yaptığı **1402 Ankara Savaşı** ile;
  - Yıldırım Beyazıt, Timur'a esir düştü ve Osmanlı Devleti'nde 11 yıl süren, adına Fetret Devri denilen taht kavgaları dönemi başladı.
  - Anadolu Türk beylikleri tekrar kuruldu ve Anadolu Türk siyasi birliği bozuldu.
  - Osmanlı Devleti dağılma tehlikesi geçirdi.

Not: Fetret Devrinde, Anadolu'da Türk beylikleri yeniden kurulurken Balkanlarda toprak kaybı yaşanmamıştır. Çünkü Balkanlardaki Hristiyan halk, Osmanlı'nın hoşgörülü ve adaletli yönetiminden memnundur.

- Fetret Devri sonrası Anadolu Türk siyasi birliğini tekrar kurmak için faaliyetlere başladı.
- Fatih, Otlukbeli Savaşı'yla Karamanoğulları Beyliğini ortadan kaldırarak;
  - Anadolu Türk siyasi birliğin büyük ölçüde kurdu.
  - Kesin birliği ise Yavuz Sultan Selim sağlamıştır.

Kuruluş Dönemi Kültürel ve İdari Teşkilatlanma

- Osman Bey Döneminde (1299-1324);
  - Bilecik başkent yapıldı (idari)
  - İlk Osmanlı parası bastırıldı (ekonomik-bağımsızlık)
- Orhan Bey Döneminde (1324-1362);
  - Yaya ve müselleme adıyla ilk ordu kuruldu (askeri)
  - İlk divan teşkilatı kuruldu (yönetim-idari)
  - İznik'te ilk medrese açıldı (eğitim)
- I. Murat Hüdavendigar Döneminde (1362-1389);
  - İlk defa tımar sistemi uygulandı (askeri-idari-ekonomi)
  - Devşirme Sistemi ve Yeniçeri Ocağı kuruldu (askeri)